

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
Pe străinătate . . . . . 300 Lei

Proprietar: MITROPOLIA ROMÂNĂ UNITĂ din BLAȘ
Intemeietori: † AL. LUPEANU-MELIN și IULIU MAIOR
Director IULIU MAIOR

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Averea obștească

de pâr. Ion Agârbiceanu

Sunt sate în cari oamenii sunt înflegători și gata de muncă și de jertfă: de câte ori e vorba de binele obștesc. De o pîidă: să clădească o școală, o biserică, o casă culturală, să repare drumurile, podurile stricate. Dacă au norocul să aibă în fruntea lor și o primărie bună, — și oamenii vrednici de obicei o au — e ajuns ca aceasta să spună sâtenilor despre ce este vorba, și sar unul ca unul la treabă.

Satele acestea se și cunosc dintre (alte) celelalte. Nu vei vedea biserica cu tencuiala căzută, nici primăria cu coperișul spart, nici școala cu ochiurile de ferăstrău sparte, nici drumurile satului pline de hurdoape și podurile rupte.

Tot ce-i a satului, tot ce-i obștesc, este în bună rânduială.

Locuitorii cumiși ai acestor sate știu, că ei se folosesc mai întâi dacă lucrurile de obște sunt ținute în bună stare și făcute la timp. Un astfel de sat înflorește din an în an, și locuitorii lui sunt mulțumiți.

Dar mai mulți oameni dela sate nu înțeleg încă prețul lucrului obștesc. Nu cred că-i al lor, și lor le folosește mai întâi. Despre biserică spun că-i a popii; despre școală, că-i a învățătorului; despre primărie că-i a primarului și notarului. Și, de voie bună și cu dragoste, nu pun umărul să facă de ce e nevoie pentru sat. Așteaptă să fie scos cu jandarmul la lucru, sau să fie globit.

Lată un mare păcat al Românilor noștri, de care nu prea vor să se desbare. Și apoi tot ei se miră și se jeluiesc, și în România-Mare, că au bisericiuțe mici, necăpătoare, că n'au o casă de dai Doamne în sat în care să așeze primăria, că li-se jeluiesc copiii la școală fiindcă ferestrelle sunt stricate, sau nu sunt lemne pentru încălzit. Și se uită cu jind la școala sătească sau ungurească, curată, largă, și care are tot ce-i trebuiește.

Toate ale satului sunt avere comună. De bună seamă că școala, biserica, primăria nu se vând, ca prețul lor să se împartă între locuitori. Nu în înțelesul acesta e avere obștească, ci în înțelesul că fiecare are dreptul să intre în biserică și să se roage fiindcă e a sa; și orice om mai cu căldură se va ruga, și mai cu folos într-o biserică frumoasă, decât într-una care plouă. Fiecare are dreptul, ba chiar datoria, să-și dea copilul la școală. Și într-o clădire bine întreținută, copilul

Sfințirea bisericii din Zlatna

— Valea Ampoiului în mare praznic —

Vechea noastră parohie din Zlatna, jud. Alba, a trăit zilele de 21 și 22 Mai a. c. în mare sărbătoare, de care acest târgușor nu știm să fi mai avut parte vreodată.

Biserica veche — monument istoric — zidită la anul 1424 de către o prințesă din acele vremuri, a fost dată în seama călugărilor, iar în veacurile trecute în mâinile românilor.

O! De ar putea grăi acest sf. locaș din negura de vremi, câte valuri tulburi, asupriri, împilări, revoluții, foc, jale și prăpăd nu a văzut, fiind martoră într-o viață lungă de 514 ani!

Ca orice clădire veche — pe lângă toată grija — era puțin cam ruinată, afumată și întunecoasă. Părintelui paroh local Iosif Bogdan și vrednicului său curatorat le-a dat Dumnezeu gândul de-a renoi total sf. locaș. Cel dintâi care a înțeles această hotărîre a fost Domnul și Doamna Albini, înscriindu-se întru acest scop cu 140 000 Lei, rămânând ca restul până la 286.000 să-l acopere în parte tot distinșii membrii ai Asoe. min. „Albini“, apoi ajutoare frumoase dela credincioși, oameni de bine, autorități, ect.

S'a început renovarea din afară prin tencuirea din nou, vopsirea plevăriei și celelalte. Înăuntru, când s'a dat jos tencuiala veche, s'a dat de o pictură frescă de acum 2—300 de ani. Astăzi este zugrăvită din nou cu pictură modernă de către d. Antoniu Zeiler din Blaș, redând acestei vechi biserici un aspect vrăjit de prea frumoasă mănăstire...!

Cu frumoase și temeinice pregătiri a fost invitat și primit Ex. Sa Mitropolitul Blașului In. Preasf. Dr. Alexandru Nicolescu, care a sosit în Zlatna Sâmbătă 21 Mai ora 4 d. m., primit fiind în capul orașului de un frumos și inimos convoi de șoimi cu prefectul lor d. Ionel Popa, cu fanfara în frunte, autorități locale, cuvânt de bun sosit al primarului și cu nenumărate bubuituri de dinamită.

În poarta bisericii a fost din nou bienvențat de dl Iuliu V. Albini și de-o fetiță de școală

lui va rămânea sănătos. Fiecare are dreptul să umble pe ulișele și drumurile satului, și va folosi dacă sunt bune, și poate încărca carul fără frică de răsturnare, sau că nu-l vor putea scoate boii la cutare pripon.

Ținându-se în bună rânduială lucrurile de obște, țara întreagă va fi ținută în bună rânduială, pentru folosul și propășirea neamului întreg.

cu un prea cald cuvânt de bun sosit și un splendid buchet de lăcrămioare.

La ușa bisericii a fost primit de parohul local pâr. Iosif Bogdan, cu sobor de preoți: P. On. Iacob Domșa, Amos Frâncu, Eugen Popa și S. Olea în ornate sfinte, după care a urmat vechernia cu litie și începutul censurării bisericii.

Duminecă dimineața, 22 Mai, lume multă în haină de mare praznic se îndrepta în valuri — valuri spre biserică minunată, dela care se răsrângeau în văzduh sunetele celor patru clopote, amestecându-se sunetele metalice și dela celelalte biserici: ortodoxă, romano-catolică și reformată, zguduind însă din temelii bubuiturile uriașe ale treascurilor și dinamitelor întocmai ca'n noaptea de Paști, răsunând îndelung peste dealuri și văi, vestind până la nori marele praznic dela biserică română-unită din Zlatna. În această însuflețire de mare praznic, când cele de sus cu cele de jos se împreună și morții din morminte vor fi tresăltat!

La ora 9^{1/2}, mare zarvă în loc! A sosit un autobus cu popii — Erau drăgălașii teologi, peste 30. Imediat primirea Arhierelui și Sf. Liturghie Arhierescă servită în sobor de preoți: Rev. canonici Gh. Dănilă și Aug. Folea, protopopii: Iac. Domșa, Vas. Urzică, E. Magda, N. Crețu, Am. Frâncu, Dum. Neda și preoții: Clar. Eug. Popa și S. Olea, iar ca diaconi Clar. Dr. Dr. Septimiu Todoran și E. Crihălmean. Răspunsurile liturgice cu mare măiestrie au fost date de corul teogogilor noștri blăjeni, sub conducerea pâr. prof. I. Florea.

Asistentul, desigur n'a știut ce să admire mai mult; pompa slujbelor, procesiunea neîntrecută, corul ingeresc al teologilor, predica Ex. Sale Mitropolitului, frumuseța bisericii impozabilă în aur lumini, electrice ori crucea de pe turn. În asemeni momente feerice nu-i mirare dacă credincioșii locali ca și a streinii — un grup de vreo 40 Cibeni, Pătrângenari, Fenișeri și alții deaproape ca și de departe, dela domnia cei mai mari până la ultimul muncitor, — au sorbit cu neșaf din aceste izvoare de apă vie ale fântânii darurilor, deschise acum din nou și prilejuite de „Vlădica dela Blaș!“

Dintre parohieni s'a simțit lipsa dlui Dr. Ov. Radeș, f. prefeet și deputat, care absență a fost regretată și comentată.

După sf. slujbe mărețe, salutul și prezentările cultelor și autorităților la casa paroh., distingerea cu brâu roșu a pâr. local Iosif Bogdan, apoi banchetul cu peste 100 de persoane și 8 discursuri (toasturi).

Seara ora 10, un frumos concert dat de

teologi, cu cor și declamări, urmat de petrecere până în zori.

Momente istorice și de încreștat la răbojul vremii pentru viața parohiei Zlatna, cea cu trecut măreț și prilej de întărire în credință pentru noi cei din jur!

Correspondent S. O.

Biserica și științele

Am văzut din cele scrise mai înainte, ce putere mare intelectuală e Biserica. Cu toate acestea întâlnim unii pretinși învățați care spun că Biserica ar dușmăni științele (ce se numesc fizică, chimie, geologie, astronomie etc., pentru motivul că acestea din urmă prin descoperirile lor ar da de minciună o parte din învățătura ei. Și această *neghible* o vântură adeseori și pe la satele noastre mai trăsărite, cu gândul satanic de a micșora strălucirea Bisericii!

E o calomnie grosolană să se spună că Biserica ar dușmăni științele. Ea nu le-a dușmănit niciodată și nici nu le putea dușmăni căci sunt creația ei. Ea le-a dat doar viața spune un mare învățat spaniol, „și tot ea a fost aceea care pentru înaintarea și dezvoltarea lor a fondat o mulțime de universități, muzee, biblioteci și laboratoare încă acum 7-8 sute de ani“. Și de ce ar dușmăni Biserica științele? Fiindcă i-ar fi frică de ele? Și de ce i-ar fi frică? Pentru că descoperirile lor i-ar da de minciună o parte din învățătura? Nici decum! Dimpotrivă, cu cât înainteză științele mai mult, cu atât devin mai supuse credinței celei adevărate. Ele încep a spune acum, după îndelungate și obositoare cercetări, cece a spus Biserica acum 19 veacuri. Ele nu vin să întunece sau să dea de minciună învățătura Bisericii, ci pe cât le stă

în putință să o întărească. „Doar adevărul este unul singur, zice un învățat francez, deși are două raze. Și aceste două raze, dintre care una se numește știință și cealaltă credință, pleacă din același izvor și se topesc în aceeași strălucire“.

Biserica a avut frecări aspre, în lungii veacurilor, cu unii învățați, nu pentru că ea ar fi fost contra rezultatelor sigure ale științei, ci pentru că acești învățați ori se amestecau în lucruri ce nu le aparțineau, cum a făcut Galileo Galilei, voind să explice sf. Scriptură cum îi tăia capul, ori căutau să întrebuițeze știința pentru a lovi în credință, cum a făcut un anumit Renan. Dacă Biserica a condamnat pe un Galileo Galilei, l-a condamnat nu pentru descoperirile lui științifice, ci pentru uzurpătatea mare cu care a tălmăcit sf. Scriptură. Scurt: Biserica n'a dușmănit știința și n'a condamnat decât pe acei falși-învățați care volau să îmbrace născocirile neghible în halna științei, pentru că mai apoi să le poată arunca în obrazul credinței.

Biserica nu numai că n'a dușmănit științele, ci le-a favorizat. Ea a produs savanți, pomelnicii cărora ar fi gren de sfârșit. Amintim totuși câteva nume. Așa Papa Silvestru al II-lea, care a trăit acum una mie ani, a inventat o orgă pusă în mișcare de aburi, ceasornicul cu rotițe; tot el a introdus în Europa numerii arabi. Roger Bacon, călugăr franciscan din veacul XIII, e părintele fizicii experimentale. Sf. Albert cel Mare († 1280) a făcut descoperiri așa de însemnate în științele naturale și fizico-chimice, încât învățații de azi nu se pot îndesjuna mira. (Amintesc aci pentru cetitorii noștri intelectuali, că cercetările acestui sfânt asupra fiziologiei embrionului, asupra evoluției anumitor organe la păsări, precum și asupra apelor minerale au fost aproape întru toate primite de științele moderne). Evlaviosul canonic Copernicus a descoperit mersul stelelor. Preotul Magnan a inventat microscopul. Lona și Beccaria au descoperit legile electricității. Marele fizician Ampere se spovedea și cumineca des, recita zilnic rozarul. Bun creștin a fost și chimistul Farady, marele Pasteur, cel care a reformat fundamental medicina, a murit (1895) recitând Credenul și sărutând cu foc crucea lui Hristos. Un fiu ales al Bi-

sericii a fost și Marconi, descoperitorul grafiel fără fir și a altor multor minunății. Chiar și azi cel mai strălucit bărbat de știință sunt niște filii devotați ai Bisericii, ba dintre ei sunt chiar preoți. Așa e Părinte canonic Grégoire, profesor la universitatea Louvain (Belgia), care a studiat mai puțin decât ori și cine celula (cea mai mică celulă din trupul omenească). Așa e Părinte profesor la aceeași universitate, care pe cercetările sale științifice a luat, mai puțin decât, mare premiul de 500 mil franci; așa e Părinte Moreux, cel mai vestit astronom de azi; Părinte Gemelli, rectorul Universității catolice din Milano, și alții mulți de tot. Ce bine se vede și aci versul postului nostru: „Părinte cu crucea'n frunte...“

De închecere, vă întreb, ce înseamnă numai acest scurt pomelnic de învățați, preoți și mireni credincioși, dacă nu a arătat de armonie între știință și credință?

Ioan Vultur

Trei sfinți noi

În ziua de Paște catolică Preafericitul Părinte Papa Pius XI. a declarat trei sfinți noi, și anume:

1. Andrei Bobola, polonez lezuit, coborât dintr-o familie nobilă. El a umblat din sat în sat a întors mil de Poloni la religia catolică, și aceea l-au omorât la anul 1657. În anul 1938 Papa l-a declarat fericit, iară în 1938 el este patronul Poloniei.

2. Salvador Horta, spaniol, călugăr. Ca tânăr a învățat măiestria pantofăriei, apoi în mănăstire, a trăit mai mult în mănăstire. Horta de lângă Tortosa din Spania a murit la 1567 pe insula Sardinia. A fost model de umilință și de abnegație. A trăit încă, mai multe minuni, și prin aceea a știut vie credința în Spania și în alte părți, erau supuși de mohamedani.

3. Ioan Leonard, italian, preot în Lucania, mort la 1609. A fost cel mai tânăr dintre 7 frați căși trăiau și a fost foarte bine creștin. Mai întâi se dedică farmaciei, dar apoi devine preot și vestit prin râvna cu care a propovăduit evanghelia Domnului.

Foița „UNIRII POPORULUI“

Cântece

Nu da, Doamne, nimănu
Ca mie și codrului.
Codrului i-ai dat nuele,
Mie să trăiesc cu jale;
Codrului i-ai dat mohor,
Mie să trăiesc cu dor,
Codrului zăpadă grea,
Mie inimuță rea

Spune-i mândră maică-ta,
Să n'grădească ulița
Tot cu lin și cu pelin,
Ca noi să nu ne n'tâlnim,
Numai joia câte-odată
Dumineca ziua toată.

Frunză verde de pe spine,
Nu știu ce-am făcut la lume
De nu-mi aud vorbe bune,
Fără rele mărunțele
Dela prietenele mele,
Fără rele și minciuni
Dela prietenii cei buni

Nu știu, coadre, cu ori tu
Mai avem noroc ori nu.
Codrului tu poate iară
Inverzești la primăvară,
Numai eu ori cât trăiesc
Ce-am pierdut nu mai găsesc.
Mi-am pierdut un mare bine
Pe bădița d'angă mine

Florile lelii Stratonă

Cântă cocoșii. Se va n'numia vremea.
Cea de pe urmă zi a „Babelor“, a opta.
S'a desprimăvărat — „Baba Dochia“ își lapădă
cojoacele.

Ziua a opta și-a ales-o lelea Stratonă,
ca „Babă“ ei și — val — bine a nimerit-o,
fiindcă par'că i-ar fi crolt-o cineva după
sufletul ei — o zi cu cer senin, cu soare, care
chimă primăvara.

Stă lelea Stratonă, cu mâinile-l muncite,
cu fața-l sbârclită, dar tot frumoasă — și
privește la găinile, cari pigulesc prin curte și la
cocoșul, care umblă mândru printre ele și sare,
câteodată, de par'că i-ai fi prins de creastă.
Câteva găini scoboară pe fuscii scării din
pod și cotcodăcesc, dând lumii de știre că au
ouat, ca și când ar fi săvârșit cine știe ce
mare ispravă.

Lelea Stratonă e de optzeci de ani
plină și tot nu se dă. Aerul, apa, trupul ei
jos vor fi avut toate partea lor la minunății
că lelea Stratonă a ajuns să se ia la întrecere
cu Ierusalim, cel cu viața atât de lungă.

Mai este și alta și... despre asta va
vorba acum.

Lelea Stratonă are florile ale mai
moaze din întreg satul. Arancați numai
la ferestrele casei ei, moștenită dela părinte
fostului ei bărbat, și veți avea o sărbătoare
sufletească: ce mândrețe de măgherani,
roafe, gura-leului, călțunași, mușcate, rosmari.

Și cum le îngrijește lelea Stratonă?
sunt smulse din sufletul ei...

— „Cum se poate să ai, lelea Stratonă,
minunății de alea în ferestri?“, o n'treabă
menii.

Ea surâde. Își duce dreapta la gură
prinde buza de jos între arătător și deget
cel gros și clatină din cap, ca și când ar spune
„Iac' așa!“ Apoi, dacă i-ai intrat în voie, dă
vorba ta, care descoase, îi este pe plac,
din capul încoronat de albaștră părului,
dintr'un caler de lână de oale țigale și
șoptește tainic: „Florile astea — florile astea
dintr'al mei“.

— „Cum: dintr'al mei?, o n'treabă.
Ea te poștește să șezi, își poștește
dreptei în găvanul stângii, iar bărbia în

faşa lui Dumnezeu şi a neamului lor întreg, că „vol susţine totdeauna naşunea noastră română pe calea dreaptă şi legiuită şi o vol ajuta cu toate puterile în contra oricărui atac şi a-suprire; nu vol lucra niciodată în contra drepturilor şi intereselor naşunii Române, şi vol ţine şi apăra legea şi limba română, precum şi libertatea egalitatea şi frăţietatea“.

Cât sânge românesc nu s'a vărsat în luptele revoluţionare ale acestui an şi a celui următor pentru înlăturarea acestor desiderate, de către cei cari au jurat la Blaj, pe Câmpia Libertăţii, şi de către fraşii lor cari n'au putut fi de faşă atunci, câte suferinşe n'au îndurat decenii de rândul mai târziu, atâşia românii ardeleni pentru mântuirea neamului de sub obida stăpânirii ungureşti.

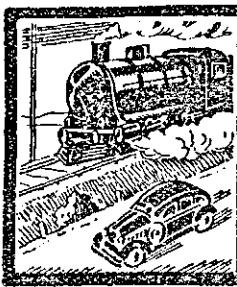
Jerifele tuturor, conducătorii aşezaşi în fruntea rândurilor de luptători, sau umili ţărani din cine ştie ce văgăună de munte ori sat uitat în afunduri de văl, cari au îndurat cu răbdare de mucenici asprimea legilor unui stat ce ne era duşman declarat, au contribuit mai târziu în o mare măsură la realizarea României de astăzi.

Tinere vîrstare ale şcolilor Blajului, singurele de vîrsta voastră din tot Ardealul, cari aveţi marele noroc de a trăi şi vedea, auzi şi cunoaşte locurile şi momentele sfinte, legate de pomenirea acestei slăvite zile. Singure aveţi atâtea ocazii, de a vă purta paşii peste întinsul Câmpiei Libertăţii, aduşi aici de îndeletnicirile voastre şcolăreşti, ori mânaşi de dorul rătăcirilor singuratice învăluite în visurile idealiste ale urei curate tinereşti. Aici pe acest pământ sfânt al Blajului dacă veţi pleca urechea la glasul trecutului, veţi cunoaşte şi pricepe vigoarea milenară a sufletului neamului nezguduit în credinţă, şi nestrămutat în hotărârile luate de înaintaşi, de a lupta până la jertfa supremă a vieţii pentru izbândirea idealului naşional.

Nu uitaşi cu toşii un lucru, aici pe Câmpia Libertăţii s'au rostit pentru întâia oară profeticele vorbe — atunci când se discuta unirea Ardealului cu Ungaria — cu toşii ne unim cu România. Prin jertfele fără de număr ale tuturor fiilor neamului, acest sfânt desiderat exprimat cu atâtea convingere la 1848, s'a realizat astăzi. Voană generaşiiilor cari creşteşi în un stat unitar încheşat, vă revine greaua misiune de a păstra peste veacuri flinşa lui neştirbită. Voană ramuri tinere de finic vestitoare de mântuire, în cari neamul şi-a pus a-făta nădejde, vă este dat să realizaşi o Românie clădită pe muncă, cinste, moralitate, conştiinţă cetăţanească şi adâncă dragoste de popor şi moşie. Pildă vă stă Saverazul nostru, care a dovedit cu orice prileş, cât de mult înţelege şi cinsteşte trecutul românesc cu oamenii şi activitatea lor, cu zbuclumul şi realizările înlăturate pentru marea cauză naşională. Urmaşi-i povaşa, deschide-şi paginile istoriei, şi învăşaşi-vă a cunoaşte faptele străbunilor, muncişi cu râvnă fără de răgaz ori unde veşi fi, şi ori unde vă vor arunca în viaşă zarurile sorşii, pentru Ţară, Neam şi Rege.

(Sfârşit)

Din şofer preot. Raymond Heintz faşese 17 ani şofer în Pittsburg, Statele Unite Nordamericane. Simşind însă chemare pentru statul sfânt al profeşiei, s'a înşcris la teologie şi, după ce a absolvit cursurile prescrise, săptămânile trecute a fost hirotonit întrun preot. Când a slujit prima sa sf. liturghie, 500 de foşii colegi-şoferi au şinut să fie de faşă la această mare sărbătoare. Cel mai mareş moment a fost când fostul şofer l-a binecuvântat pe foşii lui colegi, cari au primit această binecuvântare cu lacrimi în ochi.

CUM STA LUMEA ŞI ŢARA

S'a întrodus şi la noi pedeapsa cu moartea — Corneliu Codreanu a fost osândit la muncă silnică — Revoluşia din Mexico a fost înlăbuşită — Primeşia de război a fost înlăturată — Lupte mari în Spania

Introducerea pedepsei cu moartea

Statul miniştrilor s'a întrunit marşii 24 Mai, sub preşedinşia dlui general Argeşianu pentru a discuta chestiunea întroducerii pedepsei cu moartea. La aceste discuşii n'au luat parte I. P. Sa Patriarşul dr. Miron Cristea, nici P. S. Episcopul Colan, ministrul educaşiei naşionale şi nici d. M. Cancicov.

După ce au fost cercetate în de lung şi amănunşit motivele cari îndreptăşesc întroducerea acestei legi aspre la noi în ţară, pe baza articolului 15 din Constituşie care dă drept miniştrilor să întrodacă pedeapsa cu moartea atunci când va fi lipsă, şfatul miniştrilor a adus următoarea hotărîre:

„Art. 1. Pentru crimele prevăzute în articolul 2 din articolul 15 din Constituşie şi anume: atentate contra Saveranului, Membrilor Familiei Regale, Şefii Statelor streine şi Demnitarilor Statului din mobilie în legătură cu exercişii funcşionilor ce le sunt încredinşate precum şi în cazurile de tâlhărie cu omor şi asasinat politic se întroduce pedeapsa cu moartea“. Hotărîrea are valoare pe timp de un an dela data publicării ei în Monitorul Oficial.

Procesul lui Corneliu Zelea Codreanu

Procesul lui Corneliu Codreanu, pentru crima de trădare a intereselor statului, turburarea liniştei ţării, îndemnuri la răsvrătire şi rebeliune, a fost judecat săptămâna trecută de către tribunalul militar din Bucureşti.

Judecarea acestui proces a şinut mult, aproape o săptămână. A început luni în 24 Mai şi nu s'a sfârşit decât vineri în 27 Mai. Lumea românească de pretutindena a urmărit cu multă luare aminte desfăşurarea acestui proces. Întreagă viaşa şi faptele lui Codreanu au fost examinate amănunşit de către judecătorii pentru a-i stabili vina. În cele din urmă, pe baza actelor pe cari le-a avut şi după ce au fost ascultaşi un mare număr de martori, tribunalul a hotărît osândirea lui Codreanu la zece ani muncă silnică, 6 ani degradare civică, 5000 lei amendă şi 2000 de lei cheltuieli de judecată, pentru vina de a fi deşinut şi reprodus acte secrete de ale Statului şi pentru că a încercat să pregătească şi războiul civil în România.

Revoluşia din Mexico s'a sfârşit

Revoluşia începută de generalul Cedillo s'a sfârşit. Trupele guvernului au încercuit pe răsculaşi, cari nu mai vreau să lupte şi se predau. În ciocnirea dela Rio Verde, au căzut morşii 22 partizani de-al generalului Cedillo, 15 au fost greu rănişi, iar 80 luaşi prizonieri de trupele guvernamentale. Reşedinşa generalului Cedillo, dela Las Palomas a fost ocupată de trupele guvernului. Avioanele aduse de el din alte ţări au fost luate de guvern şi şeful avia-

şiei rebele a fost arestat. Toate încercările generalului Cedillo de-a continua războiul au izbutit. Soldaşii lui au început să depună armele şi să se predea. Încercând să fugă din Mexico cu un avion, generalul Cedillo a fost prins şi arestat.

Am trecut pe lângă război

Am trecut pe lângă război. În aieri am simşit mirosul praşului de puşcă şi parcă s'a auzit şi tunurile bubuind.

N'a mai lipsit mult ca acestea să ne producă alevca. Un pas doar, şi prăpădura fi izbutit. Europa ar fi fost caprinsă de nou de flăcări şi pământul ei ar fi fost de nou mulat în valuri de sânge.

De astă dată scântela era să fie arşia în Cehoslovacia de neastămpărul Nemşilor, cari nu-şi mai încap în piele de-o vreme încoace.

Cearta dintre populaşia germană în Cehoslovacia şi guvernul cehoslovac în ultimul timp devenise îngrijorătoare pentru pacea Europei.

Datorită însă intervenşiiilor Agşiei şi Franşei, lucrurile s'au liniştit pe calea paşii.

Anume guvernul englez a făcut unoseş Nemşilor că dacă ei vor ataca Cehoslovacia, Anglia, Franşa şi Rusia ar sări în ajutorul ei. Aceasta a cam pus pe gânduri pe Nemşii şi-a făcut să nu mai fie atât de arşioşi.

De altă parte guvernul cehoslovac a declarat că va împlini toate dorinşele Germanilor, numai să fie îndreptăşite. Inşu Heindler, şeful partidului german din Cehoslovacia, a şinut un discurs în care a spus că aşteaptă hotărârile guvernului cehoslovac şi amăină lupta pentru cucerirea drepturilor până în toamnă. Până atunci primeşia războiului s'a înlăturat şi se crede că în acest mp se va aşunge la o înşelegere definitivă.

Planurile Germaniesupra Elveşiei

Nemşii nutresc gânduri de mire şi întindere a ţării lor. Ei vreau o Germanie puternică şi mare, care să cuprind pe toşii Germanii. În acest scop ei urmăşesc să adune la un loc toate teritoriile culte de Germani. Pe harta Germaniei Marişia cam o visează Nemşii, se spune că ar trecut şi Elveşia, semn că şi pe ea şi-a pus odii Hitler.

În Palestina cresc turşurările

Neliniştea în Palestina sporeştenecetătat. Zilnic au loc noul turburări şi vărsări de sânge. Cetele înarmate de arabi, şi toată paza polişiei engleze, atacă satele creştine, dintre Hebron şi Beersheba. La Ierusalim şi Iaffa au avut loc încălărări săugeroase.

În satul Miss, de lângă Tulkam, o ceată de arabi înarmaşi a adunat pe şii locuitorii şi a împuşcat pe şapte din ei.

Luptele din Cina

Războiul din Răsărit aproape că şinută uitat din cauza întâmplărilor grele prinşite în trecut în ultima vreme.

Jiponezii pun toate storfările să cucerească orașul Kweteh, pe care l-au atacat din trei părți. Deasemenia au deslănțuit un puternic bombardament de aviație asupra orașului Cantor. Cu toate că au fost înfrânți de mai multe ori, Chinezii nu se predau, ci rezistă cu înverșunare. În spatele fronturilor ei se organizează din nou și pregătesc noi trupe, pe cari să le arunce în luptă. După ultimile știri, ei au gata acum o armată de opt milioane de soldați tineri, cari vor pleca în curând pe front.

Războiul din Spania

Vărsarea de sânge de pe pământul Spaniei continuă cu aceeași furie ca și înainte. Naționaliștii câștigă noul birou cu toată rezistența înverșunată a bolșevicilor.

Pe frontul Catalonia bolșevicii au deslănțuit în săptămâna trecută o mare ofensivă. Luptele cari s-au dat în această regiune au fost foarte sângeroase. Bolșevicii au poruncit la atac cu toate trupele lor, bine înarmați și sprijiniți pe puternice care de asalt și tancuri. Toate încercările lor n-au izbutit însă. Naționaliștii au rămas neclintii pe pozițiile lor. Pierderile bolșevicilor sunt mari. Mai multe care de asalt le-au fost aprinse de bombele naționaliștilor iar pe câmpul de luptă au pierdut aproape la 4000 de soldați.

În arma marilor pierderi pe cari le-au suferit în aceste lupte, bolșevicii au hotărât să facă o nouă mobilizare.

Desnădejdea în rândurile bolșevicilor este tot mai mare, soldații lor nu mai vreau să lupte și trebuie să fie mânași pe front cu mitralierele.

Retragerea voluntarilor din Spania

Chestiunea retragerii voluntarilor din Spania a fost dezbătută de multă vreme. Se pare că în cele din urmă s'a ajuns la o înțelegere. Țările membre ale comitetului de ne-intervenție au hotărât ca în timp de 30 de zile să înceapă retragerea voluntarilor străini, cari luptă pe frontul Spaniei.

Expoziția Ligii Antirevizioniste Române dela Cluj

Comitetul Regional pentru Transilvania al Ligii Antirevizioniste Române își fine obștina adunare generală anuală în ziua de Duminecă, 29 Mai, la Cluj.

Cu ocazia adunării generale, Comitetul Regional a hotărât să organizeze o expoziție antirevizionistă cu materialul său adunat în timp de patru ani al existenței sale. Expoziția se va deschide în sala prefecturii județului, în ziua de Duminecă, la ora 10 dimineața, în fața reprezentanților Ligii și ai autorităților locale.

La Cluj expoziția va fi deschisă dela 29 Mai până la 5 Iunie ort. dela ora 9 dimineața până la 7 seara în fiecare zi. Intrarea este liberă. E de dorit ca ea să fie vizitată de cât mai multă lume românească să o cerceteze în corpore, sub conducerea unui profesor de istorie.

Pentru a înlesni publicului românesc să obțină lucrările de propagandă antirevizionistă, Comitetul Regional pentru Transilvania al Ligii Antirevizioniste Române a hotărât ca la expoziție să stea la dispoziția publicului un număr suficient de cărți de acest fel, cari vor putea fi cumpărate cu o reducere de 25% din prețul de librărie. Reducerea aceasta va dura tot timpul expoziției. Tot la expoziție se vor putea înscrie în Liga Antirevizionistă Română aceia, cari încă nu sunt membri ai acestei asociații, primind cărțile de membru obișnuite.

Taxa de membru este de 20 lei pe an pentru intelectuali și persoane cu mai multă dare de mână, iar pentru tineretul școlar, pentru țărani și lucrătorii taxa de membru este 12 lei pe an.

Date fiind evenimentele externe, revizionismul devenind din nou amenințător, Liga Antirevizionistă Română face un apel la publicul românesc să dea concursul său expoziției dela Cluj și să se grupeze sub stegul rid cat de Ligă, gata ori-când să apere integritatea moșiei străbune românești și Tronul.

Spre o mai bună conducere a băncilor populare

Banca Națională a României și-a luat sarcina grea de a face o cercetare a tuturor băncilor populare din țară. Această cercetare se face în vederea noii orânduirii pe care vrea s'o sălăștuească în mijlocul vieții noastre economice. Fără îndoială, că după ce se vor cerceta toate băncile populare, numărul lor se va micșora, din cauze binecuvântate. Și pentru că să vedem acest lucru, este de ajuns a spune că o bună parte din ele au capital mic, acționari pușini, iar rostul lor, în aceste condițiuni nu mai este, mai ales că la o mică apropiere, poate, că este o bancă populară care merge mai bine, dacă nu tot așa.

De aceea, după cum ziceam mai sus, băncile populare vor trebui să se adune pe regiuni, cuprinzând una sau mai multe comune și unde banca să poată lucra cu mai mare putere bănească.

Noul credit ieftin care se va pune la îndemână de stat se va împrăști prin aceste noi bănci populare sănătoase, pentru că săteanul să aibe la nevoie banii trebuincioși la lucrarea pământului și la susținerea familiei sale.

De bună seamă, că banii ce se vor împrumuta dela băncile populare vor trebui să fie întrebuințați pentru lucrări cari să fie productive, iar nici de cum pentru lucrări cari odată întrebuințați se pierd, adică nu aduc nimic, nu se sporesc.

Pentru că să se facă însă o bună gospodărire a acestor bani, se cer oameni bine pregătiți într-ale socotelilor. Aceasta o spun, nu pentru că nu a-și cunoaște starea adevărată de azi a băncilor populare, ci tocmai de aceea vreau s'o scot la iveală, pentru că o cunosc foarte bine.

Pașine sunt băncile populare care să aibe contabilii lor proprii, care să le fine socotelile la timp ca astfel conducătorii băncilor populare să știe pe ce drum merg.

Deci, fără oameni pricepuți în ale socotelilor, băncile populare vor avea mult de suferit, iar alături de ele vor suferi și sătenii cari vor avea de a face cu banca.

De aceea trebuie ca băncile populare să fie adunate pe regiuni și conducerea lor să fie încredințată oamenilor pricepuți, pentru că banca să fie bine condusă și gospodărită spre folosul ei, cât și a tuturor ce fac parte din ea ca membri.

Credem că Banca Națională, odată ce va cunoaște starea generală a lor, va impune acest lucru, fără de care nu credem că s'ar putea înfăptui ceva trainic, ce ar putea aduce mari foloase satului, dar, mai ales, însuși Băncii Naționale, care ar pune la îndemână băncilor populare, de sigur prin federale, banii necesari ce s'ar distribu celor ce au nevoie de ei.

Odată înfăptuite aceste lucrări siguranța va fi mare, iar buna gospodărie a băncii cât și a satului va fi spre mulțumirea tuturor.

Olimpiu I. Barna

Săptămâna Străjerilor

În timpul dela 1 la 8 Iunie este săptămâna străjerilor. Iată ce se va lucra în această săptămână:

1 Iunie a. c., ziua satului și a orașului (drum nivelat, șanțuri, gard, văruit, sădri de pomi, brazde, flori, podețe, activitate cooperativă, cantine, colecționarea fierului, a cârnelor etc.).

2 Iunie a. c., ziua cinatirii erolilor neamului (pelerinaje la cimitire, se ridică troițe și se fac opere de binefacere).

3 Iunie a. c., ziua solidarității naționale și sociale. (Se dă obolul pentru opere de binefacere și se strâng fonduri pentru avionul „Straja Țării”).

4 Iunie a. c., ziua sănătății și a voinței (desfășurarea unui vast program de educație fizică, jocuri și dansuri naționale).

5 Iunie a. c., ziua griji de suflet. (Străjerul merge la biserică unde va da răspunsul la Sf. Liturgie, va spune Crezul, Tatăl nostru, va citi Cezania, e ziua întremării sufletului).

6 Iunie a. c., ziua disciplinei și ordinului (Prețutindenii se execută programele marilor demonstrații în cea mai desăvârșită ordine și disciplină).

7 Iunie a. c. ziua răspătării muncii. (Străjerii primesc darul vredniciei lor. Sub supravegherea comandanților, străjerii așteaptă premiile hărniciei dovedite).

8 Iunie a. c., Sărbătoarea închinată Marelui Străjer. (Străjerii de prețutindenii ridică altar de slavă Marelui Ocrotitor și Conducător al destinelor noastre naționale, M. S. Regele Carol II).

Degetul lui Dumnezeu!

Cât de dreaptă e vorba psalmistului: „Adânc pe adânc cheamă” (ps. 40. 9)! Desigur mulți dintre cititorii noștri își aduc aminte de cumplitele lupte confesionale dela Cib, unde ortodoxii în anul 1924 ne-au luat cu puterea biserică noastră unită și de la Poiana, unde preotul ortodox I. Iancu cu cantorul său Marian Gavrilă au dărâmat biserică unită până în temelii.

Am scris în aceste pagini ale Unirii Poporului, la Nr. 46—1933, despre Marian Gavrilă, celce cu secura în mână s'a urcat în vârful turnului bisericii noastre din Poiana, dându-i jos sf. cruce și dărâmându-o până la pământ, iar din bârnelor ei de stejar (fiind biserică veche, în care Horia luase jurământ iobagilor-moși în revoluția dela 1784), i-a făcut sură și grajduri preotului ortodox, iar din scânduri closet. Arătasem atunci, cum li înnebunise fata și cum în spasmele ei striga cu voce de fiară: „Tată, tată, biserică unită! Vai clopotele, toacele! Chemați popii uniți să-mi facă slujbe! Tată, pică pârtele bisericii pe mine și mă omoară! Nu mă lăsați! Vai!..” Sărmana, între chinuri groaznice, s'a stâns la casa de nebuni în Sibiu!

Zice sf. proroc David: „Cei fărădelege vor pieri de-odată și urmașii lor se vor pierde” (ps. 36. 38.) În noaptea de sf. Paști, 30 April spre 1 Mai, Marian Gavrilă, celce cu mâna sa dărâmasse biserică noastră din Poiana, a căzut acum răpus de mâna barbară a propriului său fiu Viorel, de abia 20 ani. Numai după ce a fost ciopârțit în cuțite de doctori, i-s'a îngăduit îngropăciunea rămășițelor pământeste. — Vrea lumea și cere minuni? Poftim adevărarea biblică cea sfântă și nemincinoasă: „De va strica cineva casa lui Dumnezeu, strica-l va pe acela Dumnezeu”. (I Cor. 3. 17.) Pentru că: „Moartea păcătosului cumplită este!” (Ps. 33. 21).

Correspondent

iar pe cap să-i picure încet încet apa rece din munte, până când li vor îngheța creierii. La Graz era temnița cea mai grozavă din întreaga împărăție austriacă. Osânditul chinuia cu săptămânile până când să-și dea sufletul, înghețat pe încetul, sau fiert în apă pe încetul.

Acolo doreau membrii dietei ardeleni, unguri și sași, să-l vadă dus pe vlădica care îndrăznea să ceară, și în numele împărătesii, chiar să pretindă pentru Români, drepturile făgăduite și asigurate în diplomele împărătești.

N. Lupu

STIRILE SĂPTĂMĂNI

Din Blaj. În ziua de 29 Mai a avut loc mijlociul serbare a ridicării treicolorului românesc de către stolul „Inocențiu M. Clain” al Liceului Comercial Român Uniți de băieți din Blaj. Păr. prof. Traian Jacodl a sfârșit drapelul național în înălțea ploasă a mulțimii prezente. Reprezentantul Mitropoliei a fost păr. prof. G. Falna, asesor conzistorial, iar reprezentantul Străzii Țării a fost păr. dir. Ion Popu-Cămpău. Serbarea s'a terminat cu frumosa defilare a tuturor stolarilor de străjeri din Blaj.

— În aceeași zi, la ora 5 după-amiază, în sala de gimnastică a Institutului Recunoștinții, s'a dat o bine reușită serbare, aranjată de elevii străjere ale Școlii Normale de fete. Numeroasele puncte, alcătuit un program bine tocmit, s'au scurs în aplauzele furtivoase ale mulțimii prezente, dovadă astfel, viitoarele învățătoare, munca și sârguința pe care vor și să o depună pe altarul patriei.

Cum va fi recolta de grâu și poame în anul acesta. După ultimele știri, situația agricolă este cât se poate de bună în întreaga țară. Semănăturile de grâu se prezintă cât se poate de bine și se crede că vom avea anul acesta o recoltă bogată. Grâul a dat în spic și secara a înflorit prin multe părți. Vilele se prezintă de asemenea cât se poate de bine și promet o recoltă îmbelșugată. Pomii au suferit pe alocurea de pe urma brumelor și înghețurilor târzii din primăvară, totuși recolta de fructe va fi mulțumitoare.

Ne așteptăm o vreme de frig și îngheț mare. Așa spune un mare învățat neamț, profesorul vienez F. X. Schaffer. Nu va trece mult și aierul se va răci atât de tare, încât și în regiunile cele mai calde ale pământului va fi frig și ger. Să nu ne speriem însă prea tare. Până vom vedea turturi de gheață la streșina casei în miezul verii va mai trece vreme lungă. Lucrul acesta după socoteliile neamțului se va întâmpla numai peste două mil de ani și cine știe dacă și atunci.

A apărut musca columbacă. De câteva zile pe Valea Crișului Alb a apărut musca columbacă, a cărei înțepătură este foarte primejdioasă pentru vite și uneori chiar educatoare de moarte. Din această cauză vitele nu mai merg la pășunat și toate arăturile se fac noaptea.

Ploi mari și grindină în țară. În vremea din urmă în toată țara au fost ploi și furtuni mari, însoțite pe alocurea și de grindină. În județul Buzău grindina și ploia ce a căzut în ziua de 24 Mai a fost foarte mare. Ploaiele de apă au rupt două poduri de pe apa Călnăului. Mai mare a fost însă grindina

ce-a căzut în comunele Vadu, Sorești, Fădeni și Zorești. Au fost omorâți doi copii și mai multe vite mari. În județul Dâmbovița a fost o adevărată rupere de nori. Ploaia mare însoțită de gheață de mărimea nucilor a priclănit mari pagube sămănăturilor de pe hotarele mai multor comune. Apele râurilor au crescut foarte mult. Au ieșit din matcă și s'au revărsat peste sate, înecând sute de vite și păsări. Furtună și vijelie cumplită a fost și în județul Râmnicul-Sărat. Prin multe locuri vântul a rupt copacii și a culcat la pământ vile și sămănăturile.

Ce face omul la bație. Tinerii Pal Alexandru, Pal Frauciac, Iosif Fighel și Ștefan Sfacă din Satu-Mare, au făcut într'una din nopțile trecute un chef strașnic. Târziu în noapte când beutura li-s'a suit blăgior la cap, tinerii au început să spargă sticlele și paharele și apoi fără nici un motiv s'au luat la bătaie. Fiind aruncați în drum, au continuat să se bată orbește, până au fost prinși de poliție și duși la închisoare. A doua zi, spre marea lor mirare, s'au trezit în închisoare, plini de răni, cu hainele rupte și capetele sparte. Acolo au început să se îmbrățișeze și să se sărute unul pe altul, fiind cei mai buni prieteni, după o noapte de parulă bună.

Un dar al Franței. Pentru a întări și mai mult prietenia care ne leagă de Franța, guvernul francez a hotărât să doteze diferitele noastre instituțiuni culturale, cu un număr însemnat de cărți de ale celor mai mari scriitorii francezi.

Un lucru care se întâmplă foarte rar. În comuna Izoa din județul Someș s'a petrecut în zilele acestea un fapt care a mirat pe toată lumea. Acum 17 ani Iosif Iepan și Veronica Mureșan din această comună s'au căsătorit. N'au putut însă trăi împreună și după trei ani s'au despărțit. Din căsătoria lor s'a născut o fetiță, azi fată mare în vârstă de 17 ani. După despărțarea nici bărbatul și nici femeia nu s'au mai căsătorit a doua oară. Au trăit așa despărțiți 17 ani, fără să-și mai vorbească. Nu se știe ce socoteli își vor fi făcut în ultimul timp, dar după 17 ani, cei doi soți despărțiți s'au căsătorit din nou și trăiesc acum liniștiți și împăcați.

150 persoane otrăvite cu înghețată. La Rama în Jugostavia 150 de persoane au fost otrăvite mâncând înghețată. În numeroase locuințe din oraș nu se auzeau decât vaietele celor bolnavi. Datorită ajutoarelor date de medici n'a murit nici unul din cei otrăviți.

Un an închisoare pentru că a furat mămăligă. Ion Boboașă era de multă vreme lucrător la moșia Ciulnița din județul Călărași. Fiindcă sărăcia te îndeamnă la multe, într'una din zile bietul om a furat o parte din mămăliga pregătită pentru muncitorii. A fost prins însă și trimis în judecată, care l-a condamnat la un an închisoare, pentru că a furat dela stăpân.

O căsătorie rară. La Londra s'a căsătorit, în săptămâna trecută prințul polonez Mihail Radziwiłl cu dna Harriet Stewart Dawson. Amândoi însurășii nu mai sunt tineri. Mirele are 70 de ani, iar mireasa 60 de ani.

Foc mare în comuna Călățele. Un groznic foc a izbucnit în ziua de 23 Mai, în comuna Călățele din județul Cluj. Focul a pornit dela șura aprinsă de trăznete a unui sătean, a cuprins întreaga gospodăria acestuia și, fiind vânt mare în ziua aceea, s'a întins și la gospodăriile sătenilor vecini. Ca să nu se

aprinică întreg satul, au fost chemați să ajute la stingerea focului și sătenii din comunele vecine. Pagubele suferite de săteni în urma acestui foc sunt foarte mari, trec de un milion lei. Cel păgubii vor fi ajutați de M. S. Regele, ca să-și refacă gospodăriile arse.

Și a pus dinamită în gură și i-a dat foc. Comerciantul ungar Lugoși din comuna Geoagiu-Băi suferea de multă vreme de o boală grea. Cum toate încercările lui de vindecare au dat greș, bietul om s'a hotărât să se omoare. Zis și făcut. Intr'o zi, pe când nu era nimeni în apropierea lui, și-a pus în gură dinamită și i-a dat foc. A urmat o explozie groznică și bietul om a fost sfărțat în bucăți.

O familie jefuită de hoși. Răufăcătorii au pădicit momentul când dna învățătoare văd. Olimpia David, cu fiica d-sale Buba din Zlatna, erau la concertul teologilor, când cu chei false și spargând un geam, i-au jefuit casa, furând diferite obiecte, haine din dulapuri, două geși de dame și bani. Bani Reuniri de femei, cari erau la dna David, ca s'era, au scăpat însă ca prin minune.

A trăit 120 de ani. În comuna Florești din județul Tutova, a murit femeia Catrina Nicolae Bontea, în vârstă de 120 de ani, mamă a 8 copii. Până la sfârșitul vieții bătrâna a avut mintea limpede. În toată viața n'a suferit de nici o boală și moartea i-a fost fulgerătoare, căzând de pe picioare.

Cunoștințe folositoare

Zeama de stropit via

Dacă dorim să avem un rezultat bun când facem stropiri la vie și ca să nu muncim degeaba făcând lucrări fără de folos, trebuiesc știute mai multe lucruri.

1. Stropirile trebuiesc făcute la timp, adică între timpul de când boala (mana) a intrat în via și până când apare, de se vede cu ochii pe frunze și struguri. Acest timp ni-l arată stațiunea de avertizare a manei, care aparat trebuie să fie la fiecare comună care are via. — Se poate cumpăra numai cu prețul de 500 lei dela Camera de Agricultură.

2. Pentru stropit trebuie să se folosească material bun, piatră curată și bună.

3. Toate acestea au un folos mic dacă nu se știe cum să se pregătească zeama de stropit.

Voiu arăta felul cum trebuie să se facă această zeamă:

Dacă vrem să facem o zeamă tare de 1% la 10 ferli de apă, se lucră în felul următor: Se ia un kgr. piatră vântă care se topește într'un ciubăr cu apă, așezându-se piatra într'un săcușor ce se atâră de cu seara în apă. — În alt ciubăr se stinge 1/2 kgr. var în bulgări. Este bine să se folosească var nestins, căci stins proaspăt are o putere mai mare și se leagă mai bine cu piatra vântă. — În cazul când se folosește var stins, se întrebuițează pentru 1 kgr. de piatră 1,20—1. 50 kgr. var stins.

În butoiul în care se face zeama se toarnă prima oară apa de var și se umple cu apă lăsându-se loc gol pentru apa de piatră vântă, care se toarnă la urmă peste laptele de var.

Dacă se face în felul acesta, atunci zeama are o putere și ține pe frunze dela 10—15 zile, iar în cazul când se toarnă varul peste piatra vântă, ține numai 4—7 zile. — Se vede deci ce însemnată mare are felul în care se pregătește zeama. — Unde e posibil este bine să se întrebuițeze ca apă, apa de râu sau

